

INFRAȚIONALITATEA DE MARE VIOLENȚĂ SĂVÂRȘITĂ ÎN GRUP ÎN CADRUL STRUCTURII SISTEMULUI INFRAȚIONAL VIOLENT ȘI DE GRUP

Alexandra TIGHINEANU,
doctorandă ICJP al AȘM

REZUMAT

Din numărul de ansamblu al infracțiunilor prevăzute de legea penală cu caracter de violență, un rol aparte îl comportă, în proces de analiză criminologică a criminalității, infracțiunile de violență care se manifestă printr-un grad de pericol social sporit. În acest ultim context, invederăm soluția desprinderii, din conținutul cantitativ al infracțiunilor de violență, a categoriei de infracțiuni de mare violență, care, în opinia noastră, cuprinde acele infracțiuni de violență, particularizate prin intermediul unor infracțiuni deosebit de grave și a unor infracțiuni excepțional de grave.

Cuvinte-cheie: violență, violență fizică, violență psihică, grup de persoane.

INFRACTIONALITY OF GREAT VIOLENCE COMMITTED IN GROUPS WITHIN THE STRUCTURE OF THE VIOLENT AND COMMITTED IN GROUPS CRIMES

Alexandra TIGHINEANU,
PhD IJPR of SAM

SUMMARY

From the total number of crimes provided by the criminal law with a character of violence, a particular role have, in the process of criminological analysis, the crimes of violence which manifests by a degree of increased social danger. In this latter context, we refer to the solution of detachment, from the quantitative content of crimes of violence, the category of crimes of great violence, which, in our opinion, includes those crimes of violence, customized by means of particularly serious crimes and exceptionally serious crimes.

Keywords: violence, physical violence, psychic violence, violent, group of people.

Introducere. Evident, nu oricare formă de manifestare a criminalității de violență comportă caracter de grup, și invers: nu oricare infracțiune comisă în grup este de violență (mai cu seamă de mare violență). Criminalitatea de grup include în sine comiterea infracțiunilor intenționate de două sau mai multe persoane (prin participare penală) [1, p. 360].

În aserțiunea autorilor A. Alekseev, S. Gherasim și A. Suharev, din contextul criminalității de grup se desprinde criminalitatea organizată, prin care sunt cuprinse formele calificate ale activității infracționale în comun (participației) [1, p. 361]. În acest sens, deși suntem de acord pe deplin, se menționează că infracțiunile de violență, incluse în structura criminalității organizate, sunt într-un fel sau altul subordonate unor scopuri materiale [1, p.

363]. Însă este cazul a menționa că așa cum infracțiunile de violență pot fi incluse în limitele criminalității organizate, așa și infracțiunile de crimă organizată pot forma structura criminalității violente. Pe măsură ce are loc o intersecție a acestor genuri, iar violența este marcată la nivel superior (marea violență), putem invoca prezența unei criminalități de mare violență comisă în grup, dar sensul va fi restrâns. Această restrângere vizează faptul că criminalitatea organizată devine o formă de manifestare a criminalității de grup, dar nu unica identificată. Cu toate acestea nu considerăm că diferite forme de manifestare a criminalității în grup la comiterea infracțiunilor violente ar valorifica conținutul noțiunii de *criminalitate de violență (criminalitatea de mare violență) comisă în grup* [2, p. 77].

Conținut de bază. În opinia noastră, operând cu ansamblul de noțiuni redată în literatura de specialitate, precum și cu conceptul juridico-penal al violenței, infraționalitatea de mare violență poate fi conturată conceptual doar prin intermediul infracțiunilor care se manifestă prin violență reală (fizică), dar nu prin violență psihică (amenințarea cu aplicarea violenței fizice). În acest ultim context, devine plauzibilă opinia lansată de către unii autori (deși mai veche, dar oricum științific fundamentată), precum că prevederea referitoare la cumulara violenței fizice și psihice în limitele aceluiași grad de pericol social al infracțiunii - denotă ineficiența delimitării clare între aceste două categorii de violență.

Mai cu seamă se operează în aceste limite de pericol social, cu imposibilitatea, în unele cazuri, de

aplicare calitativă a mecanismelor de depenalizare (liberarea de răspundere penală etc.).

Or, reieșind din faptul, conchid autorii G. Z. Moisenko și S. S. Stepicev, că amenințarea cu violență (violența psihică) manifestă un grad redus de prejudiciabilitate comparativ cu violența fizică (reală), este necesară delimitarea acestor categorii de violențe în cadrul acestor infracțiuni, făcându-se distincția între infracțiunile cu componente tipice și infracțiunile cu componente cu circumstanțe agravante [3, p. 35].

Anume în acest ultim context, a fost necesară operarea doar cu anumiți indicatori care ar cataloga violența fizică (și numai violența fizică) în limitele unei infracționalități de mare violență, dacă această infracționalitate este și de grup.

Autorul A. I. Alekseev identifică de asemenea un grup special al infracțiunilor de violență, căruia ar trebui să i se ofere o atenție particularizată și principială, însă opinează asupra faptului că acesta trebuie să fie bazat pe gradul sporit de pericol social, alternativ caracterului de răspândire a acestor infracțiuni de violență, pin această calitate având o influență importantă la conturarea nivelului real și înregistrat al criminalității [4, p. 224]. În opinia noastră, categoria de infracțiuni de mare violență nu poate fi completată cu infracțiuni de violență de o răspândire mai mare, deoarece această răspândire mai evidentă nu majorează nivelul calitativ al violenței, ci doar nivelul cantitativ al acesteia.

De asemenea, după cum am menționat anterior, în limitele nivelului cantitativ al utilizării termenului de violență în CP RM nu s-a indicat la anumite forme speciale de violență, deși se atestă - că anume această parte principială a infracționalității ocupă și cel mai mare loc cantitativ.

Cu adevărat, din numărul de

ansamblu al infracțiunilor prevăzute de legea penală cu caracter de violență, un rol aparte îl comportă, în proces de analiză criminologică a criminalității, infracțiunile de violență care se manifestă printr-un grad de pericol social sporit. În acest ultim context, am învedera soluția desprinderii, din conținutul cantitativ al infracțiunilor de violență - a categoriei de infracțiuni de mare violență, care, în opinia noastră, cuprinde acele infracțiuni de violență, particularizate prin intermediul unor **infracțiuni deosebit de grave** și a unor **infracțiuni excepțional de grave**.

Această concepție poate fi susținută și prin definirea violenței infracționale lansate de autorii americani J. F. Anderson, N. Mangels și A. Langsam. Astfel, conform aserțiunii acestor autori, violența infracțională reprezintă acțiunea persoanei orientată spre săvârșirea **infracțiunii deosebit de periculoase**, care necesită *aplicarea forței fizice* [5, p. 264]. În același curs de analize științifice, menționăm că autorul francez Ph. Bonfils propune pentru stabilirea gravității faptelor luarea în considerație a următoarelor elemente:

- amploarea atingerilor aduse integrității fizice,
- pericolul social,
- violența mijloacelor,
- intenționalitatea,
- vulnerabilitatea victimei [6, p. 62].

Analiza CP RM, în raport cu utilizarea exclusivă a unor noțiuni care pun în evidență violența fizică, valorifică posibilitatea atribuirii la categoria infracțiunilor de mare violență pe baza criteriului infracțiunilor deosebit de grave următoarele incriminări (în raport cu utilizarea categoriei juridice a violenței se identifică 11 modalități normative în varianta tipică și/sau agravantă a infracțiunii):

- violență (art. 275 alin. (2) lit. b) CP RM; art. 339 alin. (2) lit. a) CP RM; art. 340 CP RM);

- violență periculoasă pentru viață (art. 165 alin. (2) lit. f) CP RM; art. 217/4 alin. (3) lit. b) CP RM; art. 295/2 alin. (2) lit. b) CP RM);

- violență fizică și/sau psihică, violență sexuală (art. 206 alin. (2) lit. a)-b) CP RM);

- violență sexuală (art. 135/1 alin. (1) lit. e) CP RM);

- violență cu caracter sexual (art. 137 alin. (3) lit. c) CP RM);

- acte de violență (art. 388 alin. (2) CP RM).

Este important a menționa faptul că infracțiunile de mare violență identificate în cazul infracțiunilor excepțional de grave - pot fi deduse doar din caracterul și limitele urmării prejudiciabile cu caracter fizic produse, adică exclusiv în dependență de rezultatul violenței aplicate, nu însă prin categoria juridică a violenței propriu-zise.

Devine iminentă precizarea faptului, că legiuitorul face uz diferit de noțiunea de violență raportată la categoria de constrângere și, pe această cale, creează anumite incoerențe teoretice de atribuire a unei sau altei infracțiuni la categoria infracțiunii de violență pe baza elementului constrângerii. Astfel, din ansamblul de infracțiuni care evidențiază constrângerea - ca element material sau mod de acțiune, această constrângere, în unele cazuri:

- a) include violența fizică și violența psihică;

- b) are în vedere în mod exclusiv violența fizică sau psihică;

- c) are în vedere doar violența psihică;

- d) pune în evidență doar violența fizică.

De fapt, aceste situații prevăzute de CP RM sunt:

- art 135/1 alin. (1) lit. e) CP RM - ... constrângerea la prostituție;

- art. 137 alin. (1) lit. a) CP RM - constrângerea prin violență sau amenințare...;

- art. 137 alin. (1) lit. b) CP RM - constrângerea cetățenilor părții

inamice să ia parte la operațiunile militare ...;

- art. 137 alin. (3) lit. c) CP RM - constrângerea la prostituție;

- art. 158 alin. (3) lit. b) CP RM

- constrângere fizică sau psihică;

- art. 167 CP RM - prin utilizarea ... constrângerii violenței sau amenințării cu violență;

- art. 168 alin. (1) CP RM - prin constrângere ...;

- art. 171 alin. (1) CP RM - ... prin constrângere fizică sau psihică;

- art. 172 alin. (1) CP RM - ... prin constrângere fizică sau psihică;

- art. 173 CP RM - ... prin amenințare, constrângere, șantaj;

- art. 184 alin. (1) CP RM - ... prin constrângerea lor la participare;

- art. 185/1 alin. (1) lit. g) CP RM - ... constrângerea la copaternitate;

- art. 185/1 alin. (3) lit. c) CP RM - ... prin constrângere fizică sau psihică;

- art. 185/2 alin. (1) CP RM - ... constrângerea la coautorat;

- art. 185/2 alin. (7) lit. d) CP RM - ... prin constrângere fizică sau psihică;

- art. 205 alin. (3) CP RM - ... sub orice formă a constrângerii;

- art. 245/9 alin. (2) CP RM - ... prin constrângerea unui asociat...;

- art. 247 alin. (1) CP RM - ... constrângerea de a încheia o tranzacție...;

- art. 247 alin. (2) lit. b) CP RM - ... *constrângerea* cu aplicarea violenței, cu nimicirea sau cu deteriorarea bunurilor;

- art. 272 alin. (1) CP RM - ... constrângerea lucrătorului;

- art. 309 CP RM - ... constrângerea persoanei;

- art. 314 alin. (1) - ... prin constrângere;

- art. 365 alin. (1) CP RM - constrângerea lor la încălcarea... .

Este de menționat că situații prevăzute anterior pun în evidență infraționalitatea de violență în an-

samblu, iar infracțiunile de mare violență se reduc la următoarele variante:

- art. 135/1 alin. (1) CP RM;

- art. 137 alin. (3) CP RM;

- art. 158 alin. (3) CP RM.

Prin intermediul urmărilor prejudiciabile, infracțiunile de mare violență pot fi identificate în următoarele cazuri: art. 135; art. 135/1 alin. (1); art. 135/1 alin. (2); art. 137 alin. (3); art. 137 alin. (4); art. 137/3 alin. (3); art. 137/3 alin. (4); art. 137/3 alin. (5); art. 137/4; art. 140/1 alin. (2); art. 142 alin. (3); art. 145 alin. (1); art. 145 alin. (2); art. 151 alin. (4); art. 158 alin. (3); art. 158 alin. (4); art. 164 alin. (3); art. 165 alin. (2); art. 165 alin. (3); art. 166/1 alin. (4); art. 168 alin. (3); art. 171 alin. (3); art. 172 alin. (3); art. 187 alin. (5) (doar prin art. 187 alin. (2) lit. e)); art. 188 alin. (4); art. 188 alin. (5); art. 189 alin. (4) (prin anumite modalități normative); art. 189 alin. (5) (prin anumite modalități normative); art. 189 alin. (6) (prin anumite modalități normative); art. 201/1 alin. (4); art. 206 alin. (3); art. 217/4 alin. (3); art. 275 alin. (2); art. 275 alin. (3); art. 278 alin. (2); art. 278 alin. (3); art. 278 alin. (4); art. 278/1 alin. (2); art. 278/1 alin. (3); art. 278/1 alin. (4); art. 280 alin. (3); art. 283; art. 289/1 alin. (2); art. 289/1 alin. (3); art. 289/2 alin. (2); art. 289/2 alin. (3); art. 289/3 alin. (2); art. 289/3 alin. (3); art. 295/1 alin. (2); art. 295/2 alin. (2); art. 295/2 alin. (3); art. 339 alin. (1); art. 339 alin. (2); art. 342; art. 343; art. 365 alin. (2); art. 388 alin. (2); art. 388 alin. (3) CP RM.

În concluzie, pe baza tuturor categoriilor juridice operate de către legiuitor (violență, constrângere, urmări prejudiciabile cu caracter fizic), luând în considerație elementele definitorii ale infracțiunii de mare violență formulate anterior, stabilim următoarele infracțiuni de mare violență: art. 135, art. 135/1 alin. (1), art. 135/1 alin. (2), art. 137 alin. (3), art. 137 alin. (4), art.

137/3 alin. (3), art. 137/3 alin. (4), art. 137/3 alin. (5), art. 137/4, art. 140/1 alin. (2), art. 142 alin. (3), art. 145 alin. (1), art. 145 alin. (2), art. 151 alin. (4), art. 158 alin. (3), art. 158 alin. (4), art. 164 alin. (3), art. 165 alin. (2), art. 165 alin. (3), art. 166/1 alin. (4), art. 168 alin. (3), art. 171 alin. (3), art. 172 alin. (3), art. 187 alin. (5) (doar prin art. 187 alin. (2) lit. e) CP RM), art. 188 alin. (4), art. 188 alin. (5), art. 189 alin. (4) (prin anumite modalități normative), art. 189 alin. (5) (prin anumite modalități normative), art. 189 alin. (6) (prin anumite modalități normative), art. 201/1 alin. (4), art. 206 alin. (2), art. 206 alin. (3), art. 217/4 alin. (3), art. 275 alin. (2), art. 275 alin. (3), art. 278 alin. (2), art. 278 alin. (3), art. 278 alin. (4), art. 278/1 alin. (2), art. 278/1 alin. (3), art. 278/1 alin. (4), art. 280 alin. (3), art. 283, art. 289/1 alin. (2), art. 289/1 alin. (3), art. 289/2 alin. (2), art. 289/2 alin. (3), art. 289/3 alin. (2), art. 289/3 alin. (3), art. 295/1 alin. (2), art. 295/2 alin. (2), art. 295/2 alin. (3), art. 339 alin. (1), art. 339 alin. (2), art. 340, art. 342, art. 343, art. 365 alin. (2), art. 388 alin. (2), art. 388 alin. (3) CP RM.

Referitor la violența propriu-zisă, care nu este conturată exclusiv prin intermediul unor consecințe strict determinate de lege, se pot contura:

A. Infracțiuni grave:

- violență (art. 137 alin. (1) lit. a) CP RM; art. 142 alin. (1) CP RM; art. 167 CP RM; art. 208 alin. (3) lit. a) CP RM; art. 209 alin. (2) lit. b) CP RM; art. 285 alin. (1) CP RM; art. 317 alin. (2) lit. c) CP RM; art. 322 alin. (3) lit. a) CP RM);

- amenințare cu aplicarea sau aplicarea violenței fizice sau psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei (art. 165 alin. (1) CP RM);

- violență periculoasă pentru viață (art. 166 alin. (2) lit. e) CP RM; art. 188 alin. (1) CP RM; art. 188 alin. (3) lit. c) CP RM; art.

192/1 alin. (3) CP RM; art. 280 alin. (2) lit. f) CP RM; art. 295 alin. (4) CP RM; art. 349 alin. (2) lit. a) CP RM; art. 352 alin. (3) lit. b) CP RM);

- violență nepericuloasă - art. 187 alin. (2) lit. e) CP RM; art. 189 alin. (2) lit. c) CP RM; art. 217/4 alin. (2) lit. e) CP RM; art. 245/10 alin. (1) CP RM; art. 295 alin. (3) lit. c) CP RM);

- atacuri violente (art. 286 CP RM);

- act de violență (art. 289/1 alin. (1) lit. a)-b) CP RM; art. 289/2 alin. (1) lit. a) CP RM);

- violență/act de violență (art. 289/3 alin. (1) lit. a)-b) CP RM).

B. Infrațiuni mai puțin grave:

- violență (art. 179 alin. (2) CP RM; art. 287 alin. (1) CP RM; art. 321 CP RM; art. 341 alin. (1) CP RM; art. 365 alin. (1) CP RM);

- violență periculoasă (art. 184 alin. (2) lit. b) CP RM);

- violență nepericuloasă (art. 192/1 alin. (2) lit. b) CP RM; art. 349 alin. (1/1) CP RM; art. 352 alin. (2) lit. d) CP RM);

- acțiuni violente (art. 201/1 alin. (1) lit. a) CP RM);

- acte de violență (art. 369 alin. (1) CP RM).

C. Infrațiuni ușoare:

- violență (art. 180/1 alin. (3) lit. a) CP RM; art. 193 CP RM; art. 247 alin. (2) lit. b) CP RM; art. 377 alin. (1) CP RM);

- violență nepericuloasă (art. 184 alin. (1) lit. a) CP RM);

- acte de violență (art. 285 alin. (3) CP RM).

Considerăm că infraționalitatea de mare violență evidențiază inclusiv un element calitativ de identificare a acestui gen de infracțiuni în limitele infraționalității violente în ansamblu.

Cu adevărat, o evidență strictă a infracțiunilor de violență nu există în indicatorii statistici relevați la nivel de țară. O delimitare ideală între categoriile infraționalității de violență și alte categorii generi-

ce de infracțiuni nu poate fi conturată, fapt care pune în vedere realitatea identificării infracțiunilor de violență ca fiind atribuite la categoria infraționalității organizate, la categoria infraționalității în grup, la categoria infraționalității economice, la categoria infraționalității patrimoniale etc. Cu adevărat, legitatea existenței criminalității de violență este evidentă pe măsura analizei stării, nivelului și altor caracteristici criminologice, în primul rând, a omorurilor intenționate, care atentează la cea mai de preț valoare socială susceptibilă de protecție juridico-penală.

Infrațiunile de violență atât după geneza lor, cât și conform conținutului - se manifestă întotdeauna prin anumite conflicte, deseori foarte dure și care obțin diferite forme de manifestare (de la un conflict subit până la acțiuni teroriste bine organizate). Anume în perioada actuală, când conflictele au devenit mai frecvente, infraționalitatea de violență a devenit și ea mai evidentă.

Cu toate că, conflictele vechi au fost completate cu noi conflicte, mai cu seamă bazate pe repere de ordin material, economic. În accepțiunea autorului A. I. Alekseev, pe care o susținem pe deplin, este important ca la etapa actuală de dezvoltare a societății să fie reconceptualizat, evident cu luarea în considerație a unor noi realități sociale, economice și de altă natură, a sistemului profilaxiei sociale a infraționalității de violență. Autorul consideră că la etapa actuală este importantă identificarea unor forme optime de stimulare, recompensare și dezvoltare a activismului civic de către stat, activism bazat pe tendința persoanelor de a se organiza, de a se unifica în scop de autoprotecție, precum și protejarea copiilor săi, rudelor etc. contra unor atentate infraționale [4, p. 225, 234, 238].

În cazul unor infracțiuni de violență, se pot determina anu-

mite infracțiuni de grup. Este cert că asemenea infracțiuni de grup pot fi invocate și în lipsa infraționalității de violență, precum și dacă este cazul - se pot reține infracțiuni de grup care nu au nimic comun cu infraționalitatea de violență. În temeiul unor limite de coincidență, se atestă un gen particular de infraționalitate - **infraționalitatea de violență comisă în grup**, iar în limitele acesteia - **infraționalitatea de mare violență comisă în grup**. De fapt, infraționalitatea de grup atestă comiterea infracțiunii de două sau mai multe persoane, prin aceasta, ca și în cazul infracțiunilor de violență, indică la un grad de pericol social sporit al infracțiunilor de asemenea gen. În cadrul infraționalității de grup se prefigurează criminalitatea organizată, care se identifică prin anumiți indicatori mult mai particularizați decât însăși criminalitatea de grup.

În opinia noastră, aceste grupuri pot fi extinse și la alte categorii de infracțiuni, important este ca sistemul omogen (generic, de grup) al acestor infracțiuni să vizeze nu numai anumite particularități de drept penal (cum sunt prevăzute în textul legii penale), dar să vizeze și anumite forme, modalități de manifestare faptică a acestor categorii de infracțiuni, precum și anumite elemente definitorii, specifice prevenirii și combaterii acestui gen de infracțiuni. Cu adevărat, însă, între genurile descrise de infracțiuni nu există anumite limite ideale, ele putând fi incidente mai multor grupuri, parțial să coincidă. Astfel, de exemplu, criminalitatea organizată să coincidă cu criminalitatea de grup, criminalitatea violentă să coincidă cu criminalitatea de grup etc.

În contextul cercetărilor lansate de către noi prin conținutul acestei investigații științifice, stabilim o legătură corelativă între o infracțiune individuală, un grup generic de infracțiuni - criminalitatea de mare

violență săvârșită în grup, și criminalitatea în ansamblu.

În viziunea noastră, indicatorii de clasificare a infracțiunilor de mare violență trebuie să fie de natură clară și să rezulte inclusiv din reglementarea juridico-penală adoptată. Or, anume CP RM face clasificarea infracțiunilor în dependență de gradul și caracterul prejudiciabilității faptei infracționale. Iar, în măsura lansării unui spectru de fapte penale de mare violență din cumulul de infracțiuni de violență, anume gradul prejudiciabil al infracțiunii trebuie să intervină în calitate de indicator definitoriu pentru această ultimă identificare.

Cu toate că se stabilește precum că noțiunea de *violență* operată în dreptul penal și cea din criminologie diferă, susținem, pe cale de efect, că o asemenea diferență nu ar trebui să existe. Or, criminologia are ca obiect crima - ca fenomen social, iar elementele acestei criminalități o formează crima - ca fenomen individual. În acest caz, violența este un semn care caracterizează crima - ca act individual, iar pe această cale - violența devine și un indicator al atribuirii infracțiunii la o anumită categorie generică, care nu poate admite teza delimitării noțiunii de violență din dreptul penal de cea din criminologie. Cu toate acestea, suntem de acord că noțiunea generală a violenței urmează să fie configurată prin intermediul unor aspecte de ordin social, psihologic, juridic, criminologic etc. [7; 8]. De fapt, autorul V. Bujor pune accent mare pe noțiunea de violență din CP RM în sensul analizei semnificației criminalității de violență, în particular a criminalității de mare violență. Operând cu CP RM și CP al României, autorul indică la clasificarea violenței în baza mai multor criterii [7].

În acest context, prin *infracțiune de mare violență se înțelege fapta prejudiciabilă, reglementată de legea penală, comisă cu inten-*

ție, manifestată doar prin violență fizică (propriu-zisă sau instrumentală) și care este atribuită de către legiuitor, potrivit caracterului și gradului prejudiciabil, la categoria infracțiunilor deosebit de grave sau excepțional de grave.

Infracțiunea de mare violență comisă în grup se referă la infracțiunile de mare violență comise prin oricare formă de participare penală.

Concluzii:

a. Din numărul de ansamblu al infracțiunilor prevăzute de legea penală cu caracter de violență, un rol aparte îl comportă, în proces de analiză criminologică a criminalității, infracțiunile de violență care se manifestă printr-un grad de pericol social sporit.

b. Indicatorii de clasificare a infracțiunilor de mare violență trebuie să fie de natură clară și să rezulte inclusiv din reglementarea juridico-penală adoptată.

c. Infracționalitatea de mare violență evidențiază inclusiv un element calitativ de identificare a acestui gen de infracțiuni în limitele infracționalității violente în ansamblu.

d. Infracțiunile de mare violență identificate în cazul infracțiunilor excepțional de grave pot fi deduse doar din caracterul și limitele urmării prejudiciabile cu caracter fizic produse, adică exclusiv în dependență de rezultatul violenței aplicate, nu însă prin categoria juridică a violenței propriu-zise.

e. Există legislații care determină insolvabilitatea o stare de fapt a debitorului insolvabil, iar falimentul o stare de drept, adică o insolvabilitate constatată de către instanța de judecată. În opinia noastră, această legătură se desprinde la limitele categoriilor juridice de insolvabilitate și insolvență.

f. Prin infracțiune de mare violență se înțelege fapta prejudiciabilă, reglementată de legea penală, comisă cu intenție, manifestată doar prin violență fizică (propriu-

zisă sau instrumentală) și care este atribuită de către legiuitor, potrivit caracterului și gradului prejudiciabil, la categoria infracțiunilor deosebit de grave sau excepțional de grave.

g. Infracțiunea de mare violență comisă în grup se referă la infracțiunile de mare violență comise prin oricare formă de participare penală.

Referințe bibliografice

1. Алексеев А. И., Герасимов С. И., Сухарев А. Я. Криминологическая профилактика. Москва: Норма, 2001.
2. Бужор В. Криминологический анализ групповых форм насильственной преступности. Кишинев: Национальная Академия Полиции МВД Республики Молдова, 1994. 78 p.
3. Моисеенко Г. З., Степичев С. С. Разграничение понятий насилия при разбое и грабеже. În: Вопросы борьбы с преступности. Москва: «Юридическая литература», 1969. 176 p.
4. Алексеев А. И. Криминология. Москва: «ЩИТ», 2001. 332 p.
5. Anderson J. F. Mangels N., Langsam A. Criminal justice and criminology. New York: 2002.
6. Bonfils Ph. Les violences criminelles en France. În: Proulx Jean, Cusson Maunce, Ouimet Marc: Les violences criminelles, Les Presses de L'Universite Laval, 1999.
7. Bujor V., Miron I. Violența sexuală: aspecte juridico-penale și criminologice. Chișinău: centrul editorial al Universității de Criminologie, 2001. 80 p.
8. Абельцев С. Н. Личность преступника и проблемы криминального насилия. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2000. 207 p. (0,52 с.а.)

Alexandra TIGHINEANU,
magistru drept, lector superior la
Catedra Drept Privat, ASEM
Tel:069084661,
mail: tighineanu-alexa@mail.ru

Alexandra TIGHINEANU,
PhD IJPR of SAM